

ZEELAND GEBOEKT

Wekelijkse rubriek met boeken over Zeeland en boeken van Zeeuwse schrijvers

Voor de tweede keer wint **Carolijn Visser de Zeeuwse Boekenprijs**. De uit Middelburg afkomstige schrijfster ontving de titel ook al in 2006.

Prijs verrast Carolijn Visser

Frank Balkenende

Het is oogsttijd voor de in Middelburg opgegroeide schrijfster Carolijn Visser. Vorig weekend werd haar indringende boek *Selma* bekroond met de Libris Geschiedenis Prijs. Zaterdag kwam er nog een prijs bij. Visser won voor de tweede keer de Zeeuwse Boekenprijs. In 2006 won ze die ook al met *Miss Concordia*.

Carolijn Visser was er verrast door, bleek tijdens de prijsuitreiking in ZB Planbureau en Bibliotheek van Zeeland. „Ik had het verzamelwerk *Alle Gedichten* van Joep Bremmers over de dichter Hans Verhagen getipt. Ik ben natuurlijk heel blij met deze prijs.” Ze verklaart meteen dat haar volgende boek over Zeeland zal gaan. „Met name over jeugdherinneringen. De vorm moet echter nog rijpen.”

Juryvoorzitter Han Polman, commissaris van de Koning in Zeeland, roemde de aangrijpende reconstructie die Carolijn Visser over het leven van de joodse vrouw Selma Vos heeft gemaakt. Die is vooral gebaseerd op gesprekken met familieleden. Selma Vos overleefde de Holocaust, maar ervoer opnieuw de gesel van een kwaadaardig regime toen ze met haar Chinese man en gezin naar Peking verhuisde. „Overtuigend, bloedstollend en met een boodschap: pas op voor ideologieën.”

Ik had het verzamelwerk *Alle Gedichten* van Joep Bremmers over de dichter Hans Verhagen getipt

–Carolijn Visser, schrijfster

Andere finalisten waren Wessel te Gussinklo met *De weergekeerde bloem*, Joep Bremmers met *Alle Gedichten* van Hans Verhagen, Lo van Driel met een biografie over de omstreden kunstenaar Reimond Kimpe, Wim Hofman met *Bramen Plukken* (bundeling van PZC-columnns met illustraties) en Jan Vantoortel-

▲ Carolijn Visser ontvangt de Zeeuwse Boekenprijs 2017 uit handen van commissaris van de Koning Han Polman. FOTO LEX DE MEESTER

boom met het psychologische drama *De Drieger*. De prijs van de Zeeuwse boekhandels ging naar Eva Cossée van de gelijknamige uitgeverij. De PZC Publieksprijs was met overmacht voor Frans Meijaard met zijn boek *Aa-ahn Dek*, dat verhaalt van tien jaar vrouwenvoetbal bij de VV IJzendijke. Voor zijn diensten voor het (Zeeuwse) boek ontving Dick Anbeek, tot een maand geleden eigenaar van boekhandel De Drvckery in Middelburg, een speciale prijs.

Er werden zaterdag ook wat kleinere prijzen uitgedeeld, zogeheten Accolades. Joost van

Driel, zoon van Lo, is volgens de jury de beste debutant met zijn roman *In het museum*. Johan Murre kreeg een accolade voor beste wetenschappelijke uitgave: de *Lexicon Bijbels Grieks*. Uitgeverij Verloren in Hilversum mocht eveneens een Accolade ophalen voor de uitgave van twee boeken. *Turbulente Tijden* van Katie Heijning, gebaseerd op het zestiende-eeuwse weeskamerarchief van Zierikzee, geeft een beeld van de middeleeuwse elite. Daarnaast brengt de uitgeverij het boek *Reislustige Zeeuwse Regenten* uit van Irene Storm van Leeuwen-van der Horst.

Zeeuwse schrijvers

Bolderen met de bolderkar

Mario Molegraaf

Met de bolderwagen bolderen.' Wanneer een dichtbundel zo begint, en *Springtij in de flanken* (1973) van Wim Hazeu zet inderdaad aldus in, geef ik me meteen gewonnen. Vanwege de bolderwagen inder tijd in Zoutelande, waarmee een heleboel strandspullen, mijn kleine broer en ik het hoge duin op werden gereden. Griekse kleuren had de bolderwagen besef ik achteraf, oogverblindend wit en minstens even oogverblindend blauw. De bolderwagen in Hazeu's gedicht rijdt op Schouwen-Duiveland en neemt een wonderlijke route: 'Met de bolderwagen bolderen/ de zootjes over

het kerkhof/ schommelen op de zerkkettingen/ trommelen op de kunstbloemdozen'. Vanwege dat trommelen noemt de dichter zijn zootjes

'mijn tamboertjes van Renesse'.

Wim Hazeu (geb. 1940), zijn cv vergt wel een bladzij of twee. Radiomaker, televisiemaker, vooraanstaande uitgever, voortreffelijk biograaf, maar ook dichter en prozaschrijver. En jawel, een Zeeuwse Schrijver, onder meer vanwege *Duitse honden bijten* (1972), waarbij hij zoals het op de flaptekst heet uitging 'van zijn wantrouwen ten opzichte van Duitsland'. Deel één van de roman is een 'Zeeuwse ontmoeting'. Verbluffend veel tinten grijs op Walcheren: 'Ik gaf mij, vuur als een woestijnpaard, aan je over toen jij op mijn zadel zat en ik meetrilde tussen jouw gespoorde benen'. Maar ook herkenbare beschrijvingen van Domburg, waar een bezoekje wordt gebracht aan de dichter, J.C. van Schagen.

Minstens even interessant is de reeks 'Schouwen en Duiveland' uit *Springtij in de flanken*. Geografische poëzie, maar met een persoonlijke visie. Wie anders heeft ooit bij de kerk van Brouwershaven vastgesteld: 'De toren zerkt/ over Schouwen'. Daar had ik het woordenboek bij nodig, om te achterhalen dat zerken zoveel betekent als kisten, in de doodkist leggen. Hazeu neemt ook een kijkje in Zonnemaire, maar gelooft niet in de plaatselijke idylle: 'Alsof het een leugen is/ dichtbehaarde bomen/ in sierdracht'. Er zijn gedichten over Dreischor en over Ouwkerk waar alles aan de ramp van 1953 herinnert: 'In de kerk/ ebgemurmel/ op besproken plaatsen/ de bijbel beslagen'. Niet alleen meeslepend vanwege dat bedwelmende bolderen van de bolderwagen een halve eeuw terug.

Groede Literair met Erik Jan Harmens

Stichting Groede Literair presenteert een avond met dichter en schrijver Erik Jan Harmens. Op zaterdag 11 november gaat PZC-verslaggever Jan van Damme met hem in gesprek. Harmens was in 2002 de eerste Poetry Slam-kampioen van Nederland. Hij schreef vier dichtbundels die in maart 2016 werden gebundeld in zijn verzamelwerk *Ik noem dit poëzie*.

In zijn sterk autobiografische roman uit 2015 *Hallo muur* praat een man tegen een muur over de jaren die achter hem liggen, waarin hij een burn-out kreeg, een echtscheiding doormaakte, een vader en een aantal beste

▲ Erik Jan Harmens

Zaterdag 11 november: Galerie De School, Schuitvlotstraat 13 Groede. Aanvang 20.00 uur, inloop 19.30 uur. Entree: 7,50 euro. Reserveren: groedeliterair@zeelandnet.nl

vrienden zag overlijden én een geloofwaardig antwoord moest vinden op een alcoholverslaving. In januari 2017 verscheen *Pauw*, een roman over een man met autisme.

Van der Veeke laat zichzelf weer opstaan

Mario Molegraaf

André van der Veeke viert zijn zeventigste verjaardag met een bundel waarin hij zijn poëtische productie overziet. Al te feestelijk klinkt de titel niet: *Dwangarbeider van de poëzie*. Zo voelde hij zich ooit, zegt hij in het voorwoord, hij moest en zou dichter worden. En niet zomaar een dichter: 'alles uit mezelf halen, mezelf onderuit halen en weer op laten staan'. Achteraf rest slechts de vraag, voor eeuwig door J.C. Bloem geformuleerd: is dit genoeg, een stuk of wat gedichten? De lezer mag aan de hand van deze selec-

tie uit zeven bundels, vanaf *Het Sacrament van de sneeuw* (1992) tot en met *Poldergeest* (2014), het antwoord bepalen. Meteen valt op dat Van der Veeke zich ondanks zijn hoge eisen nooit heeft geforceerd. Hij zoekt het niet ver weg, maar blijft dichtbij, letterlijk.

De poëzie legt hem geen ketenen op, maar verleent hem de vleugels om dat mooie dichtersspel te kunnen spelen van ik zie, ik zie wat u nooit ziet.

André van der Veeke: Dwangarbeider van de poëzie. Honderd geselecteerde gedichten – Uitgeverij Liverse, 144 pag., 19,50 euro.